

Duration : 3 hrs.

Total Marks :100

- NB: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The answers should contain appropriate and latest examples wherever necessary.

- Q.1 a) Explain the following in 2/3 sentences each. 10
1. Sting Operations
  2. Press Information Bureau
  3. Radio Jockey
  4. Film Censorship
  5. The Copyright Act

- b) Choose the right answer from the options . 05
1. Which of the following is a type of media control?
a) Cost b) Medium c) Subscription d) Censorship
  2. Libel and slander are different forms of .....
a)Defamation b)Sedition c)Piracy d)Censorship
  3. Criticism of the state or state official is an example of .....
a) Defamation b) Sedition c) Piracy d) Censorship
  4. Which of the following films addresses the issue of open defecation ?
a) Padmavat b) Toilet: a love story c) Padman d) Koshish
  5. .... is a satellite exclusively for education.
a) INSAT -A b) EDUSAT c) INSAT-E d) EDUSAT

- c) State whether the following statements are true or false. 05
1. Cinema acts as a 'watchdog ' more than any other mass media.
  2. The Kheda Project was launched on TV for educational purposes.
  3. Mass media promote government schemes by means of news, advertisements and success stories.
  4. The tagline of 'Vividh Bharati ' is 'Desh ki surili dhadkan,'
  5. Film Censor Board may take action on objectionable TV commercials.

Q.2.a) Bring out the role of Indian print media either as an interpreter or a watchdog with reference to any five incidences over last four months. 20

OR

- b)1) Bring out the contribution of radio in conservation and promotion of Indian music . 10
- 2) Explain in brief the impact of TV on families in India. 10

Q.3.A) Bring out the contribution of media in strengthening the democracy. 20

OR

- B)1) How does television support higher education? Give some examples. 10
2) Illustrate briefly how radio in India gives publicity to the schemes and campaigns of the governments. 10

Q.4 A) Do you think the Indian mass media misuse their freedom of expression ?
Support your view with recent examples. 20

OR

- B)1) Write a note on any three laws that are applicable to broadcasting in India. 10
2) What is ASCI ? What are its norms of fair advertising ? 10

Q.5 A) Write an informative essay on various job and career opportunities in the field of Mass Media in India. 20

OR

- B)1) Write briefly about the job of a media distributor. 10
2) What is 'content writing' ? Which skills are required for it? 10

*****

वेळ : ३ तास

गुण : १००

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत..
- २) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) उत्तरांमध्ये आवश्यक तेथे योग्य आणि नजीकच्या काळातील उदाहरणे द्यावीत.
- ४) प्रश्न क्रमांक १ इंग्रजीतच सोडवावयाचा आहे.

प्र.क्र.२ अ) भारतीय मुद्रित माध्यमांची अर्थाबोधकाची अथवा हितरक्षकाची भूमिका गेल्या पाच महिन्यातील कोणत्याही पाच उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.

२०

किंवा

ब) १) आकाशवाणीचे भारतीय संगीताच्या जतनाच्या व प्रसाराच्या कार्यातील योगदान स्पष्ट करा. १०

२) दूरचित्रवाणीचा भारतातील कुटुंबांवरील प्रभाव स्पष्ट करा. १०

प्र.क्र.३ अ) लोकशाही बळकट करण्यामधील प्रसारमाध्यमांचे योगदान स्पष्ट करा.

२०

किंवा

ब) १) दूरचित्रवाणी उच्च शिक्षणाला कशा प्रकारे सहाय्य करते ते सोदाहरण स्पष्ट करा. १०

२) भारतातील नभोवाणी सरकारी योजना व मोहिमांना कशा प्रकारे प्रसिद्धी देते ते सोदाहरण सांगा. १०

प्र.क्र.४ अ) भारतातील प्रसारमाध्यमे त्यांच्या अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचा दुरुपयोग करतात असे तुम्हाला वाटते का? तुमचे मत अलीकडील योग्य उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.

२०

किंवा

ब) १) भारतातील रेडिओसंदर्भातील कोणतेही तीन कायदे स्पष्ट करा. १०

२) 'ए.एस.सी.आय.' म्हणजे काय ते सांगून त्याचे योग्य जाहिरातीच्या संदर्भातील नियम सांगा. १०

प्र.क्र.५ अ) अ) भारतातील प्रसारमाध्यमांशी संबंधित नोकरीच्या व व्यवसायाच्या विविध संधी व त्यांचे स्वरूप यावर माहितीपर निबंध लिहा.

२०

किंवा

ब) १) माध्यम वितरकाच्या कामाचे स्वरूप थोडक्यात सांगा. १०

२) आशय लेखन म्हणजे काय ? त्यासाठी कोणती कौशल्ये आवश्यक आहेत? १०

*****